

Έμι Ντάφλα

Πώς το περιβάλλον της Αλβανίας έχει επηρεάσει τον παραδοσιακό χορό

Το φυσικό περιβάλλον της Αλβανίας έχει επηρεάσει την εξέλιξη και το ύφος των παραδοσιακών της χορών. Η γεωμορφολογία και το κλίμα συνδέονται άμεσα με τη μουσική και την κίνηση του τόπου. Το περιβάλλον της Αλβανίας, με το έντονο ανάγλυφο του ορεινού βορρά και του παραθαλάσσιου νότου, έχει διαμορφώσει καθοριστικά τον παραδοσιακό χορό, δημιουργώντας μια πλούσια ποικιλία που αντικατοπτρίζει τις διαφορετικές συνθήκες ζωής. Το αλβανικό περιβάλλον μετέτρεψε τον χορό σε έναν καθρέφτη της φύσης: ορεινός και «άγριος» στο βορρά, ομαλός και «μεσογειακός» στο νότο. Η έλλειψη εύκολης επικοινωνίας στο παρελθόν επέτρεψε την ανάπτυξη πάνω από 5.000 διαφορετικών χορών σε μια μικρή γεωγραφική έκταση. Επίσης, στο νότο, οι χοροί έχουν επηρεαστεί από την εγγύτητα με την Ελλάδα και κυρίως την Ήπειρο, ενώ στο βορρά παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες που συνδέονται με τους Σλάβους και το Κόσοβο φανερώνοντας έτσι την επίδραση της γειτνίασης των λαών στο χορό.

Η Αλβανία είναι κατά ένα μεγάλο μέρος **ορεινή** και αυτό έχει διαμορφώσει τους χορούς στις αντίστοιχες περιοχές ως δυναμικούς, με κοφτές κινήσεις αντοχής και συχνά πολεμικού χαρακτήρα. Ο χορός «Ο ήχος των βουνών» στο παρακάτω πρώτο σύνδεσμο όπως και «Ο Χορός του Ρουγκόβα» στον δεύτερο σύνδεσμο αντανakλούν ορισμένα από τα παραπάνω χαρακτηριστικά:

https://www.youtube.com/watch?v=itanhvs5DvU&list=RDitanhvs5DvU&start_radio=1

https://www.youtube.com/watch?v=aSDS0HOZeQI&list=RDaSDS0HOZeQI&start_radio=1

Στις περιοχές κοντά στην **θάλασσα** οι χοροί είναι πιο ήπιοι με ρυθμικές, κυματιστές και αρμονικές κινήσεις. Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα είναι ο **Χορός του Οσμάν Τάκα**:

https://www.youtube.com/watch?v=mZw1b7YO_2A&list=RDmZw1b7YO_2A&start_radio=1

Στις **κεντρικές και πεδινές περιοχές** οι χοροί είναι σε ήπιους και χαρούμενους ρυθμούς, επηρεασμένοι από τον τρόπο ζωής σε πιο ανοιχτές και αστικές περιοχές.

Αντιπροσωπευτικό παράδειγμα ο **Χορός της Μυζεκέ**:

https://www.youtube.com/watch?v=0E6IH3fTWyA&list=RD0E6IH3fTWyA&start_radio=1

Επομένως, οι αλβανικοί χοροί χωρίζονται κυρίως σε τρεις κατηγορίες βάσει της γεωγραφίας: τους δυναμικούς, πολεμικούς χορούς του Βορρά, τους πιο αργούς, λυρικούς χορούς του Νότου και τους πιο χαρούμενους χορούς των αστικών περιοχών:

1. Ορεινός Βορράς: Δύναμη

- **Περιβάλλον:** Τα απόκρημνα βουνά των Αλβανικών Άλπεων και η απομονωμένη ζωή δημιούργησαν μια κουλτούρα υπερηφάνειας και αντοχής.
- **Χοροί Valle e Tropojës και Valle e Rugovës:** Είναι ενεργητικοί, γρήγοροι, με έντονα άλματα και πολεμικές κινήσεις, που συχνά προσομοιάζουν το πέταγμα του αετού.
- **Χαρακτηριστικά:** Οι χορευτές πιάνονται σε κύκλο και εκτελούν κινήσεις που θυμίζουν μάχη, ενώ τα βήματα είναι δυνατά και σταθερά, αντανakλώντας τη σκληρότητα του εδάφους.

2. Παραθαλάσσιος Νότος: Λυρισμός και Πολυφωνία

- **Περιβάλλον:** Οι πεδιάδες και οι παραθαλάσσιες περιοχές (π.χ. Αργυρόκαστρο, Άγιοι Σαράντα) με τη μεσογειακή επιρροή, ενθάρρυναν μια πιο ήρεμη ζωή.
- **Χοροί Pogonishte και Valle e Çamërisë:** Είναι πιο αργοί, συρτοί, με έμφαση στις κινήσεις των χεριών και την κομψότητα.
- **Χαρακτηριστικά:** Χαρακτηρίζονται από τη σύνδεση με την πολυφωνική μουσική (iso-polifoni), όπου ο χορός και το τραγούδι γίνονται ένα, εκφράζοντας κοινότητα και έντονο συναίσθημα.
- **Κοινωνία & Οικονομία:** Οι ποιμενικές δραστηριότητες έχουν επηρεάσει χορούς που μιμούνται την κίνηση των ζώων ή την καθημερινή εργασία, όπως τον χορό valle e çobanit, του βοσκού.

3. Κεντρικές πεδινές περιοχές: Χαρούμενες μελωδίες και χοροί

Αλβανικοί χοροί

1) Χορός της Σότας (Vallja e Shotës)

- **Προέλευση:** Κόσοβο και Βόρεια Αλβανία
- **Στυλ:** Γρήγορος και ζωηρός χορός σε ζευγάρια ή σε ομάδα
- **Γνωστός για:** Τα γρήγορα βήματα και τον εορταστικό χαρακτήρα (πολύ συχνός σε γάμους)

2) Χορός της Τροπίας (Vallja e Tropojës)

- **Προέλευση:** Τροπία (Βόρεια Αλβανία)
- **Στυλ:** Δυναμικός ορεινός χορός, κυρίως από άνδρες
- **Γνωστός για:** Βαριά βήματα και πολεμικό χαρακτήρα

3) Χορός του Οσμάν Τάκα (Vallja e Osman Takes)

- **Προέλευση:** Τσαμουριά (Νότια Αλβανία / περιοχή Ηπείρου)
- **Στυλ:** Δραματικός χορός, σόλο ή ομαδικός
- **Γνωστός για:** Αφηγείται την ιστορία του Οσμάν Τάκα

4) Τσάμικος Αλβανικός Χορός (Vallja Çame)

- **Προέλευση:** (Νότια Αλβανία)
- **Στυλ:** Χορός σε γραμμή
- **Γνωστός για:** Δυνατό ρυθμό και έκφραση περηφάνειας

5) Χορός του Ναπολόني (Vallja e Napolonit)

- **Προέλευση:** Τίρανα (Κεντρική Αλβανία)
- **Στυλ:** Ζωηρός χορός σε ζευγάρια ή σε ομάδα
- **Γνωστός για:** Χορεύεται κυρίως σε γάμους

6) Χορός της Πωγωνίστιας (Vallja e Pogonishtes)

- **Προέλευση:** Περιοχή Πωγωνίου (Νότια Αλβανία)
- **Στυλ:** Αργός και κομψός κυκλικός χορός
- **Γνωστός για:** Συνοδεύεται συχνά από ισοπολυφωνικό τραγούδι

7) Χορός του Κούκες (Vallja e Kukësit)

- **Προέλευση:** Κούκες (Βορειοανατολική Αλβανία)
- **Στυλ:** Ζωηρός βόρειος χορός
- **Γνωστός για:** Δυνατό ρυθμό και έντονα βήματα

8) Χορός της Μυζεκέ (Vallja Myzeqare)

- **Προέλευση:** Μυζεκέ (Κεντρική Αλβανία)
- **Στυλ:** Ελαφρύς και κομψός
- **Γνωστός για:** Ομαλά βήματα που αντικατοπτρίζουν την κουλτούρα των πεδιάδων

9) Χορός του Ντεβόλι (Vallja e Devollit)

- **Προέλευση:** Ντεβόλι (Νοτιοανατολική Αλβανία)
- **Στυλ:** Ρυθμικός κυκλικός χορός
- **Γνωστός για:** Ισορροπημένους και κομψούς σχηματισμούς

10) Χορός του Λιμπράζντι (Vallja e Librazhdit)

- **Προέλευση:** Λιμπράζντι (Ανατολική Αλβανία)
- **Στυλ:** Ορεινός ομαδικός χορός
- **Γνωστός για:** Συντονισμό και ομαδική αρμονία

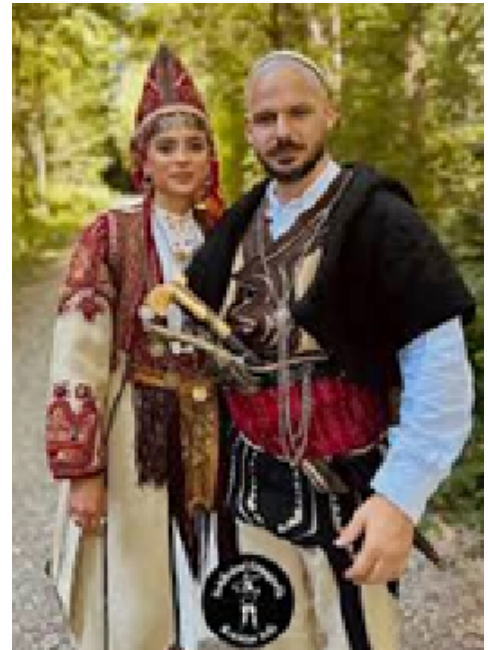
Αλβανικές παραδοσιακές φορεσιές

Οι παρακάτω εικόνες δείχνουν χαρακτηριστικές παραδοσιακές αλβανικές φορεσιές, αντρικές και γυναικείες και σε κάθε μία αναγράφεται η περιοχή προέλευσης. Είναι εμφανής η ομοιότητα με τις φορεσιές των γειτονικών λαών, όπως των Ελλήνων.

Τζουμπλέτα -Βόρεια Αλβανία
-Μιρντίτε

Παραδοσιακή φορεσιά

Παραδοσιακή φορεσιά- Μπεράτι
φορεσιά-Αργυρόκαστρο

Παραδοσιακή

Παραδοσιακή φορεσιά -Κορυτσά

**Παραδοσιακή φορεσιά
-Κόσοβο**

